

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka a soudců Mgr. Ing. Lenky Bursíkové a JUDr. Kryštofa Horna ve věci

žalobce: **Mgr. L. H., IČO: X**
sídlem X

proti

žalovanému: **předseda Krajského soudu v Praze**
sídlem Veleslavínova 21/40, Plzeň

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

takto:

- I. Žaloba se odmítá v části, v níž se žalobce domáhal určení nezákonnosti
 - a) pokynu pověřeného člena senátu JUDr. Oravcové, Ph.D., aby si žalobce nasadil ochranu úst a nosu při jednání dne 15. 9. 2020,
 - b) pokynu předsedy senátu JUDr. Lubomíra Fialy, aby si žalobce nasadil ochranu úst a nosu při jednání dne 6. 10. 2020, a
 - c) pokynu předsedy senátu Mgr. Františka Pokorného, aby si žalobce překryl výfukový filtr respirátoru při jednání dne 14. 10. 2020.
- II. Ve zbytku se žaloba zamítá
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žaloba a vyjádření žalovaného

1. Žalobce podal dne 14. 10. 2020 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Domáhal se, aby soud uložil žalovanému (1.) nepokračovat v nezákonném zásahu vůči žalobci, který spočívá v aplikaci bodu II věta předposlední a věta poslední opatření žalovaného sp. zn. Spr 935/2020 a (2.) nepokračovat v nezákonném zásahu vůči žalobci, který spočívá v aplikaci bodu III písm. a) poslední věty, bodu III a bodu VII opatření žalovaného sp. zn. Spr 2685/2020. Dále se žalobce domáhá toho, aby soud určil, že (3.) pokyn pověřeného člena senátu JUDr. Oravcové, Ph.D. dne 15. 9. 2020 k nasazení ochrany úst a nosu u žalobce byl nezákonný, že (4.) pokyn předsedy senátu JUDr. Lubomíra Fialy dne 6. 10. 2020 k nasazení ochrany úst a nosu u žalobce byl nezákonný a že (5.) pokyn předsedy senátu Mgr. Františka Pokorného dne 14. 10. 2020 k překrytí výfukového filtru respirátoru u žalobce byl nezákonný.
2. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) usnesením ze dne 18. 1. 2021, č. j. Nad 189/2020-23, přikázal věc k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Praze.
3. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný vydal opatření pod sp. zn. 935/2020 upravující povinnost užívání ochranných prostředků dýchacích cest ve všech objektech Krajského soudu v Plzni. Žalobce byl dne 15. 9. 2020 fakticky donucen pověřenou členkou senátu JUDr. Věrou Oravcovou k tomu, aby si nasadil ochranu úst a nosu, ač se na něj vztahuje výjimka dle mimořádného opatření ze dne 24. 8. 2020. Přitom uposlechl pokynu, nasadil si ochranu úst a nosu a měl ji nasazenou po celou dobu jednání ve věci sp. zn. 11 Co 104/2020. Žalobce následně písemně vyzval žalovaného, aby zrušil možnost pro předsedy senátu rušit výjimku Ministerstva zdravotnictví vůči žalobci. Žalovaný mu přípisem ze dne 16. 9. 2020 sdělil, že lze stanovit podmínky pro použití ochranných pomůcek nad rámec mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví. Dne 6. 10. 2020 byl žalobce při jednání znovu fakticky donucen k nasazení ochrany úst a nosu i přes výjimku stanovenou mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví. Žalobce uposlechl pokynu předsedy senátu, nasadil si ochranu úst a nosu a měl ji nasazenou po celou dobu jednání ve věci sp. zn. 56 Co 157/2020. Následně vydal žalovaný opatření pod sp. zn. Spr 2685/2020 upravující mj. povinnost užívání ochranných prostředků dýchacích cest ve vnitřních prostorech Krajského soudu v Plzni, desinfekce rukou desinfekčním prostředkem při vstupu do objektu Krajského soudu v Plzni a postup justiční stráže při nesplnění výše uvedených opatření. Žalobce byl dne 14. 10. 2020 vyzván předsedou senátu Mgr. Františkem Pokorným, aby si přes výfukový filtr respirátoru nasadil roušku, což žalobce učinil a měl ji nasazenou po celou dobu veřejného zasedání ve věci sp. zn. 50 To 259/2020.
4. Žalobce má s ohledem na shora uvedená tvrzení za to, že je aktivně legitimován k podání žaloby. Pokud jde o pasivní legitimaci žalovaného, uvedl, že zásah byl proveden žalovaným a faktické donucení předsedy senátů a pověřenou členkou senátu Krajského soudu v Plzni. Dle žalobce jde o trvající zásah a žaloba je včasná.
5. Žalobce namítá, že žalovaný neodůvodnil, čím je založena jeho pravomoc ukládat povinnost nepodřízeným osobám, které mají výjimku založenou mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví. Tvrzení žalovaného, že tato pravomoc vyplývá z § 126 odst. 1 písm. n) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění zákona č. 315/2019 Sb. (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), představuje nesprávný výklad. Žalovaný totiž nemá pravomoc vydávat opatření na úseku ochrany zdraví osob, které

nejsou zaměstnanci soudu. Podle § 126 zákona o soudech a soudcích je předseda soudu oprávněn vykonávat správu soudu, nemůže ale z vlastní vůle ukládat povinnosti neurčitému okruhu osob mimo své zákonné zmocnění. Jednání žalovaného tedy nemá oporu v zákoně, pokud jde o rozšiřování povinností osobám z řad veřejnosti na rámec stanovený mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví, případně vládou.

6. Žalobce se dále dovolává práva na nedotknutelnost osoby a práva na svobodný výkon povolání, v daném případě advokáta, dle čl. 7 odst. 1 a čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené pod č. 2/1993 Sb. (dále jen „Listina“), jakož i práva na informační sebeurčení vyplývajícího z čl. 2 odst. 2 Listiny (nález Ústavního soudu ze dne 20. 11. 2002, sp. zn. I. ÚS 512/02, uveř. pod č. 143, sv. 28 Sb.ÚS). K zásahu do ústavně zaručených práv žalobce došlo tím, že žalovaný *uložil* předsedům senátů pravomoc k derogaci výjimky Ministerstva zdravotnictví *k používání zakrytí úst a nosu*. Toto se projevilo ve faktickém donucení ze strany *úředních osob* k tomu, aby žalobce měl zakrytá ústa a nos, a dokonce i výfukový filtr respirátoru. Takové jednání přímo ohrožuje žalobcovo zdraví a brání řádnému výkonu advokacie ve prospěch klientů. Žalovaný jednal bez pravomoci svěřené zákonem, resp. mimo tuto pravomoc, neboť k omezení výkonu advokacie tak, že ji lze vykonávat pouze s ochrannou úst a nosu, není zákonný podklad. Základní práva žalobce mohou být omezena pouze zákonem, nikoliv interním aktem žalovaného. Předsedové senátů a pověřená členka senátu jednali vůči žalobci rovněž nezákonně, neboť trvali na tom, aby se žalobce podřídil omezení svých základních práv bez zákonného a věcného důvodu. Jednali *na základě libovůle a dle nezákonného zásahu žalovaného*.
7. Žalobce konečně namítá, že předseda soudu postupoval v rozporu se zásadou přiměřenosti (čl. 4 odst. 4 Listiny), přičemž omezení základních práv žalobce bylo zneužito k tomu, aby byla poskytnuta ochrana zaměstnancům soudu na úkor práv žalobce. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 27. 9. 2005, č. j. 1 Ao 1/2005-98, č. 740/2006 Sb.NSS, v němž se NSS zabýval kritérii přiměřenosti.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Namítl, že žalobce netvrdil ani neprokázal, že žalovaný proti němu přímo zasáhl nebo že v důsledku opatření bylo proti němu přímo zasaženo. Vytýkaná ustanovení opatření žalovaného se žalobce nijak přímo nedotýkají. Žalobce netvrdí, že by byl donucen k desinfekci rukou, že by byl justiční strážník nevpuštěn do budovy soudu nebo z ní vyveden. Pokud jde o průběh jednotlivých soudních jednání, zdůraznil žalovaný, že předseda soudu nemůže zasahovat do jeho vedení. Soudní jednání vede předseda senátu a pouze on či senát je oprávněn přijímat opatření k hladkému průběhu soudního jednání. Žalovaný tak nemohl a ani v důsledku jeho opatření nemohlo být vůči žalobci jakkoliv zasaženo. Pokud jde o petity pod body 1 a 2 (viz bod 1 tohoto rozsudku) žalobce neunesl břemeno důkazní a břemeno tvrzení. Pokud jde o petity pod body 3, 4 a 5, označil žalovaný za původce zásahu osoby odlišné od žalovaného, který nemůže být za jejich jednání v soudní síni odpovědný. Jde tedy o zjevný nedostatek pasivní žalobní legitimace. Navíc k těmto jednáním došlo v průběhu soudních jednání, tj. při výkonu moci soudnictví, a nikoliv veřejné správy. Pokud měl žalobce za to, že pokyn těchto osob byl nezákonný, měl možnost žádat, aby o opatření rozhodl celý senát. Žalobce tento právní prostředek nápravy nevyužil.
9. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že právě žalovaný založil předsedům senátů pravomoc vydávat pokyny dle § 126 odst. 1 písm. n) zákona o soudech a soudcích. Pokud by tak neučinil, nebyly by vydávány pokyny nepodřízeným osobám nad rámec výjimky stanovené v mimořádných opatřeních Ministerstva zdravotnictví. Pokud jde o desinfekci rukou, žalobce byl dotčen tím, že se podroboval na výzvu justiční strážky tomuto

úkonu, a to přinejmenším dne 15. 9. 2020. Učinil tak vlastním ke zdraví šetrným přípravkem. Tvzení žalovaného o tom, že nenese odpovědnost za jednání předsedy senátu při konkrétním jednání, svědčí o zjevné neznalosti § 164 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, podle něhož je předseda soudu povinen řešit nevhodné chování soudních osob nebo narušování důstojnosti řízení před soudem. Nevhodným jednáním soudní osoby bylo dle jeho názoru nucení žalobce, aby si přes respirátor s výfukovým ventilem nasadil roušku. Pokud žalovaný tvrdí, že jeho opatřeními nemohlo být vůči žalobci zasaženo a předsedové senátu jednali dle své úvahy, nedoložil, že zároveň poučil předsedy senátů o tom, že jeho opatření má pouze doporučující, nikoliv závazný charakter. Žalovaný by však sám musel zahájit šetření ohledně kárného provinění soudců, kteří porušili práva žalobce na účast při jednání soudu. Současně by musel dát podnět k zahájení kázeňského řízení pro porušení služebních povinností proti příslušníkům justiční stráže, kteří vyzývali žalobce k aplikaci desinfekce rukou při vstupu do budovy soudu. Tvzení žalovaného o tom, že nemůže být odpovědný za soudce vykonávající pravomoc, kterou jim sám svěřil, považuje žalobce za podivné. K zásahu sice došlo při soudním jednání, ale v rámci výkonu státní správy soudu nikoliv při výkonu soudnictví, a proto jsou zásahy žalovatelné ve správním soudnictví. Nesprávné je i tvrzení žalovaného o tom, že měl žalobce využít možnost zvrátit rozhodnutí předsedy senátu návrhem, aby o věci hlasoval senát. Rozhodnutí státní správy soudu nelze měnit rozhodnutím vydaným dle *obecných procesních předpisů*. Tvrdí-li žalovaný, že žalobce nebyl přímo nevpuštěn nebo vyveden z budovy soudu, pak pomíjí, že žalobce jako advokát nemohl trváním na svých právech ohrozit zájem klienta na tom, aby byl v řízení zastoupen a byla řádně chráněna jeho práva. Opatření žalovaného přímo zasáhla do sféry žalobce tím, že pro něj bylo obtížnější s ohledem na zakrytá ústa poskytovat právní služby a byl vystaven nedobrovolné desinfekci rukou.

Ústní jednání

10. Soud k projednání věci nařídil ústní jednání konané dne 29. 9. 2021. Žalovaný se z jednání omluvil, přičemž souhlasil s projednáním věci v jeho nepřítomnosti. Jelikož byly splněny podmínky dle § 49 odst. 3 ve spojení s § 50 s. ř. s., jednal soud v nepřítomnosti žalovaného.
11. Žalobce uvedl, že zásah žalovaného trvá, přičemž byl na základě krizového opatření žalovaného ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. 1029/2021, opět nucen k nasazení respirátoru při jednání ve věci sp. zn. 56 Co 230/2020. V návaznosti na to pak žalobce na výzvu soudu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. upravil žalobní petit, a to tím způsobem, že namísto petitů pod body 1 a 2 se domáhá určení, že postup žalovaného spočívající ve vydání opatření a aplikaci bodu II věta předposlední a věta poslední opatření žalovaného sp. zn. Spr 935/2020 a bodu III písm. a) poslední věty, bodu III a bodu VII opatření žalovaného sp. zn. Spr 2685/2020, je nezákonný. Dále doplnil žalobní návrh o petit, kterým se domáhá toho, aby žalovanému bylo zakázáno pokračovat v nezákonném zásahu do práv žalobce tím, že svěřil předsedovi senátu či samosoudci v jednací síni pravomoc zužovat či zcela vyloučit výjimku Ministerstva zdravotnictví z aktuálního mimořádného opatření, které se týká nošení respirátorů v uzavřených místnostech. Ostatní petity žaloby (označené v bodě 1 tohoto rozsudku jako 3., 4. a 5. žalobní petit) ponechal žalobce beze změny.
12. Žalobce zdůraznil, že pravomoc, aby předseda soudu mohl modifikovat mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví, nevyplývá z § 118, § 119 ani § 121 ve spojení s § 127 písm. i) zákona o soudech a soudcích [zjevně míněn § 126 odst. 1 písm. n) – pozn. soudu], dle něhož předseda krajského soudu zajišťuje bezpečnost krajského soudu a úkoly krizového řízení. Ani toto ustanovení mu nezakládá žádnou pravomoc. Dle § 126 je žalovaný povinen zajistit důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky, což bylo

vydáním opatření žalovaného narušeno. Pokud žalovaný nemá takovou pravomoc, nemůže ji delegovat ani na předsedu senátu či samosoudce. Dále odkázal na čl. 95 odst. 1 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), dle něhož je soud vázán pouze zákonem, čímž je myšlena i státní správa soudu, která je součástí soudcovské moci. V této souvislosti poukázal i na rozsudky NSS ze dne 19. 9. 2012, č. j. 1 As 48/2012-28, č. 2767 Sb.NSS. a ze dne 27. 3. 2020, č. j. 9 As 237/2019-45, č. 4016/2020 Sb.NSS. Pokud by se nepodrobil pokynům předsedy senátu, hrozilo, že by byl vyveden z jednací síně a z budovy soudu, čímž by byl ohrožen výkon advokacie, neboť volil mezi omezením v podobě nasazení ochranného prostředku dýchacích cest nebo vyvedením justiční z jednací síně. Upřednostnil zájem klienta před vlastním zájmem, ale v důsledku nedostatečného přístupu vzduchu přes respirátor byl ohrožen na životě a byl omezen ve výkonu činnosti advokáta. Opatření tak bezprostředně zasáhlo do jeho práv. Žalovaný si dle jeho názoru přisvojil pravomoc určovat, kdo a jakým způsobem bude moci jednat u soudu. Tento problém se vyjevil nejen u Krajského soudu v Plzni, ale i u ostatních soudů. Tím byla zpochybněna nezávislost soudců a zákonnost řízení.

Splnění procesních podmínek

13. Pokud jde o úpravu žalobního petitu, k níž došlo na výzvu soudu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. při jednání (viz bod 11 tohoto rozsudku), soud má za to, že jde toliko o formulační změnu, kterou nebyl nově vymezen předmět sporu. Z obsahu žaloby i následujících žalobcových písemných podání je totiž zřejmé, že žalobce brojil již při podání žaloby proti zásahu, který měl žalovaný vyvolat aplikací vnitřních opatření, jimiž mělo dle žalovaného dojít k vyloučení výjimek z povinnosti nosit ochranné prostředky k zakrytí nosu a úst dle mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví. Dva negatorní žalobní petity, jimiž se žalobce původně domáhal zákazu aplikace dvou opatření žalovaného sp. zn. Spr 935/2020 a sp. zn. Spr 2685/2020, byly při jednání pouze nahrazeny petitem deklaratorním. Nově byl doplněn pouze zobecňující negatorní petit, jímž byla „pokryta“ i všechna obdobná opatření, jež žalovaný vydal po podání žaloby. Předmět sporu, jímž je od počátku tvrzený zásah spočívající ve vydávání a aplikaci opatření, jimiž je dle žalobce „vyloučena“ možnost aplikace výjimky z povinnosti nosit prostředek ochrany úst a nosu při jednání soudu, však zůstal totožný. Soud proto nepostupoval dle § 95 odst. 1 s. ř. s. aplikovaného na základě § 64 s. ř. s., tedy nedoručoval změněný návrh nepřítomnému žalovanému.
14. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda je žaloba včasná (§ 84 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce vymezil zásah, proti němuž brojí primárně jako trvající zásah spočívající v tom, že žalovaný (dle názoru žalobce) svěřil předsedům senátu či samosoudcům pravomoc zužovat či zcela vyloučit výjimku z povinnosti používat při jednání soudu prostředek ochrany dýchacích cest stanovené mimořádným opatření Ministerstva zdravotnictví. Jinými slovy, žalovaný dle názoru žalobce zasáhl do jeho práv tím, že v rozsahu své činnosti jako orgánu státní správy soudů založil předsedům senátů a samosoudcům oprávnění uložit žalobci povinnost nosit prostředek ochrany dýchacích cest nad rámec povinností plynoucích z mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví. Na druhou stranu se však žalobce deklaratorními petity v žalobě pod body 3, 4 a 5 domáhá i určení, že postup soudců během tří žalobcem uvedených soudních jednání byl nezákonný, což by napovídalo, že jde o již ukončené opakující se zásahy. Nehledě na to, zda jde o zásah trvající, jak tvrdí žalobce, či opakující se jednorázové zásahy, je však zřejmé, že žaloba byla podána včas, neboť byla podána před uplynutím lhůty dvou měsíců od okamžiku, kdy došlo k jednáním označeným v petitech 3, 4 a 5, a v době trvání zásahu spočívajícího v údajném rozšíření pravomocí předsedů

senátů a samosoudců (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, č. 94, sv. 89 Sb.ÚS).

15. Soud zároveň nemá za to, že by žaloba byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], neboť žalobce vylíčil skutečnosti, jimiž mělo být dle jeho názoru nezákonně zasaženo do jeho práv, je tedy aktivně procesně legitimován, a současně z obsahu žaloby není bez dalšího a na první pohled zjevné, že by žalobce postrádal aktivní věcnou legitimaci.
16. Žaloba rovněž není nepřípustná. Pokud se žalobce domáhá jednotlivými petitivy toliko deklarace nezákonnosti zásahu, uplatní se § 85 část věty za středníkem s. ř. s., z níž plyne, že v případě deklaratorních zásahových žalob není povinností žalobce vyčerpat jiné prostředky ochrany či nápravy. Naproti tomu v případě zásahu žalovaného spatřovaného v údajném rozšíření pravomocí předsedů senátů a samosoudců, neposkytuje právní řád žalobci žádné právní prostředky, jimiž by mohl dosáhnout ochrany či nápravy tvrzeného zásahu do svých práv.
17. Dále se soud zabýval otázkou, zda je v jeho pravomoci věc meritorně projednat.
18. Podle § 2 s. ř. s. soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu *veřejným subjektivním právům* fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.
19. Podle § 4 odst. 1 s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o a) žalobách proti rozhodnutím vydaným *v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“)*, b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu, c) *ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu*, d) kompetenčních žalobách.
20. Žalobce vystavěl žalobu na konstrukci, podle níž žalovaný vystupuje jako správní orgán (orgán státní správy soudů) při vydávání interních opatření, jimiž upravitel, resp. konkretizoval povinnost používání prostředků ochrany dýchacích cest plynoucí z mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví. Dle jeho názoru založil žalovaný těmito opatřeními předsedům senátů (a samosoudcům) pravomoc vyloučit uplatnění výjimky z povinnosti nosit tyto ochranné prostředky při jednání soudu. Opatření předsedů senátů v průběhu ústních jednání, jimiž byl žalovaný opakovaně vyzýván k použití ochranného prostředku dýchacích cest, pak podle žalobce představují jen faktický výkon opatření vydaných žalovaným, a mají proto rovněž povahu výkonu veřejné správy podléhající přezkumné pravomoci soudů ve správním soudnictví.
21. S uvedeným právním náhledem se však soud neztotožňuje, neboť nemá za to, že by postup předsedy senátu při organizaci a řízení soudního jednání mohl být považován za výkon veřejné správy.
22. Dle čl. 82 odst. 1 Ústavy jsou soudci při výkonu své funkce nezávislí. Jejich nestrannost nesmí nikdo ohrožovat.
23. Dle čl. 82 odst. 3 Ústavy není funkce soudce slučitelná mj. s funkcí ve veřejné správě.
24. Dle čl. 95 odst. 1 Ústavy je soudce při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu.
25. Shora uvedená ustanovení vymezují postavení moci soudní a soudců v systému veřejné moci a z důvodu zajištění nezávislosti a nestrannosti soudů stanoví kategorickou inkompatibilitu funkce soudce s jakoukoliv funkcí ve veřejné správě. Soudce nemůže a s ohledem na principy dělby moci ve státě ani nesmí vykonávat funkce ve veřejné správě

s jedinou přípustnou výjimkou, a tou je státní správa soudů. Z čl. 82 odst. 3 Ústavy neplyne zákaz, aby soudci zastávali pozice soudních funkcionářů (právě naopak), ani zákaz, aby se takoví funkcionáři zabývali správou soudnictví, včetně správních činností, jež jsou s ní imanentně spojeny, jako např. organizační a rozpočtové řízení soudu nebo rozhodování v oblasti veřejné správy, včetně rozhodování ve správním řízení, např. v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. Rychetský, P; Langášek, T.; Herc T.; Mlsna P.: *Ústava České republiky. Zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Wolters Kluwer. Praha, 2015; komentář k čl. 82 odst. 3 Ústavy). "

26. Orgány státní správy soudů jsou vedle Ministerstva spravedlnosti předsedové a místopředsedové soudů (§ 119 odst. 1 a 2 zákona o soudech a soudcích). Tito soudní funkcionáři tak vystupují ve dvojím postavení, a to jednak jako „běžní“ soudci při projednávání a rozhodování věcí v rámci výkonu moci soudní, a jednak ve funkci předsedy (případně místopředsedy) soudu, přičemž pouze tuto činnost lze nepochybně podřadit pod výkon veřejné správy. Toto již zavedené a tradiční uspořádání státní správy soudů, jež umožňuje funkcionářům soudů „sedět zároveň na dvou židlích“ je posud akceptováno jako ústavně konformní uspořádání. V případě předsedy senátu však zákon o soudech a soudcích podobné „rozdvojení“ funkce nezakládá. Ustanovení § 119 odst. 3 zákona o soudech a soudcích stanoví toliko to, že se v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem na státní správě soudu podílejí předsedové senátů, ostatní soudci a zaměstnanci působící u příslušného soudu. Podle navazujícího ustanovení § 121 odst. 5 zákona o soudech a soudcích pak může předseda soudu *při zachování vlastní odpovědnosti* pověřit s jejich souhlasem předsedy senátu a ostatní soudce příslušného soudu jednotlivými úkony státní správy. Konkrétní rozsah tohoto podílení se na státní správě soudů zákon nestanoví, lze si však představit, že jde typicky o provádění kontrol, vypracovávání stanovisek či vyjádření soudu, evidenční úkony, podílení se na metodickém vedení zaměstnanců apod. O předsedovi senátu zákon o soudech a soudcích v § 30 odst. 2 druhé větě stanoví dále to, že kromě rozhodovací činnosti též organizuje a řídí činnost senátů. Jde například o zpravodajské přidělování věcí mezi členy senátu, stanovování termínů porad senátu, dohled nad řádným a plynulým vyřizováním věcí přidělených členů senátu apod. I takovou činnost by bylo možné zčásti podřadit pod státní správu soudů, na níž se mohou předsedové soudu a soudci v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem (pouze) podílet (§ 119 odst. 3 zákona o soudech a soudcích), byť nejsou označeni přímo orgány státní správy soudů.
27. Nicméně, i přestože předseda senátu či soudce dle zákona o soudech a soudcích může *při zachování odpovědnosti předsedy soudu* vykonávat jednotlivé dílčí úkony spadající do rámce státní správy soudu, nelze na soudce přenášet úkoly funkcionářů soudu neomezeně. Tato možnost představuje dílčí výjimku z ústavního požadavku inkompatibility funkcí, a je třeba ji tedy vykládat restriktivně, zejména při přenesení dílčích úkolů státní správy soudů na soudce nesmí být dotčena či ohrožena nezávislost a nestrannost soudce při jejich rozhodovací činnosti. Z toho plyne, že (především) nelze na soudce přenášet úkony a činnosti, jež by se jakkoliv dotýkaly či souvisely s věcmi, v nichž soudce paralelně vykonává rozhodovací činnost. Jinými slovy, není přípustné, aby zákonný soudce projednával a rozhodoval konkrétní věc (v rámci výkonu soudní moci) a zároveň ve vztahu k téže věci činil úkony a činnosti, kterými by se podílel na výkonu státní správy soudů (veřejné správy). Takový souběh funkcí by zjevně ohrožoval nezávislost a nestrannost soudce a byl by v rozporu s Ústavou zakotveným požadavkem inkompatibility funkce

soudce. Pokud by k takovému souběhu došlo, pak by v případě konfliktu mezi výkonem rozhodovací činnosti a činností v rámci státní správy soudů došlo k ohrožení principu nezávislosti a nestrannosti soudu a moci soudní jako celku (čl. 82 odst. 1 Ústavy). Soudce, jenž je při výkonu funkce při výkonu moci soudní vázán imperativy nezávislosti a nestrannosti, by totiž při současném výkonu úkolů státní správy soudů byl v rámci jejího hierarchického uspořádání ve vztahu podřízenosti k výše postaveným funkcionářům soudů, což s sebou zároveň nese vázanost pokyny nadřízeného. Přenesením takového úkonu na předsedu senátu (či soudce) by předseda soudu jednal v rozporu s čl. 82 odst. 1 větou druhou Ústavy, podle něž nikdo nesmí ohrožovat nestrannost soudce. Zároveň by soudce v takovém případě mohl být vyloučen z projednávání a rozhodování věci s ohledem na jeho možný vztah k věci samé (§ 8 odst. 1 s. ř. s., § 14 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 30 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů).

28. Lze tedy dovodit, že soudci při výkonu rozhodovací činnosti, tj. při projednávání a rozhodování věci nemohou a nesmí činit paralelně v téže věci či v souvislosti s ní jakékoliv úkony spadající do rámce státní správy soudů, tj. veřejné správy. Je totiž nepřípustné, aby při projednávání věci, byť pod rouškou státní správy soudů přijímali či vykonávali instrukce, opatření či pokyny předsedy soudu či jakéhokoliv jiného orgánu státní správy soudů. To platí tím spíše i pro postup předsedy senátu a samosoudce v jednací síni při řízení a organizaci ústního jednání, neboť i tato činnost představuje výkon moci soudní, a do jeho průběhu předseda soudu či jiný soudní funkcionář nesmí zasahovat pokyny, instrukcemi či opatřeními.
29. Žalobce se však mylí, pokud má za to, že předsedové senátu či soudci fakticky vystupovali v soudní síni ve věcech, jež označil, jako faktičtí vykonavatelé pokynů a opatření předsedy soudu. Organizace a řízení ústního jednání předsedou senátu či samosoudcem nelze označit za výkon státní správy soudu, nýbrž spadá bezpochyby do výkonu rozhodovací činnosti soudu. Organizační a řídicí pravomoc je předsedům senátů svěřena jednotlivými procesními předpisy (zejm. § 117 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 203 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 49 odst. 4 s. ř. s.). Uvedená ustanovení, která jsou svou povahou relativně obecná, zakládají předsedovi senátu oprávnění činit vhodná opatření, jejichž účelem je primárně zajistit splnění účelu jednání a jeho důstojný a nerušený průběh. Procesní předpisy přitom zcela záměrně nestanoví taxativní ani demonstrativní výčet takových opatření a podmínky pro jejich uplatnění, a to z toho důvodu, že nelze předem postihnout všechny v úvahu přicházející situace, jež mohou v jednací síni nastat. Zpravidla sice půjde o běžná opatření týkající se např. udělování a odnímání slova, určování zasedacího pořádku, udržování klidu v soudní síni apod., nicméně nelze vyloučit ani opatření cílící na prevenci či ochranu práv a zájmů osob přítomných jednání soudu, a to i z hlediska ochrany jejich zdraví. Jestliže se lze s ohledem na konkrétní okolnosti v jednací síni (např. velikost jednací síně, počet přítomných osob, přítomnost osob jevících příznaky onemocnění či naopak osob z rizikových skupin ohrožených onemocněním apod.) důvodně domnívat, že by v soudní síni mohlo dojít k šíření původce virového či jiného onemocnění (např. SARS-CoV-2), pak je právem (či spíše povinností) předsedy senátu učinit taková opatření, která přispějí ke snížení či vyloučení takového rizika, a to nejen z důvodu prevence, ale i z důvodu zajištění plynulého průběhu jednání a celého soudního řízení. Přijetí vhodného opatření může zabránit onemocnění přítomných osob a účastníků řízení, jež by mohlo vést k fatálním důsledkům, které mohou za určitých okolností i zcela

znemožnit další pokračování v řízení. V tomto ohledu ostatně nelze nezmínit obecnou preventivní povinnost dle § 2 900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

30. Oprávnění předsedy senátu k tomu, aby v odůvodněných případech postupoval odchylně od obecných právních předpisů, v daném případě mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví, a třeba i nad rámec povinností účastníků řízení a jiných osob přítomných v jednací síni při jednání soudu omezil jejich práva, je-li to nezbytné ke splnění účelu jednání a jeho důstojnému a nerušenému průběhu nebo i k ochraně práv a oprávněných zájmů ostatních přítomných osob, tak pramení přímo z jednotlivých procesních předpisů, jimiž je předsedovi senátu svěřena při ústním jednání organizační a řídicí pravomoc. Ostatně nejinak tomu je i v případě „běžných“ opatření předsedy senátu. Žádný předpis např. nestanoví, že je zakázáno, aby osoba přítomná jednání soudu obtěžovala či ohrožovala ostatní osoby zápachem, ozařováním, hmyzem apod. Není však pochybnosti o tom, že je předseda senátu takovému chování zamezit. Není důvod se domnívat, že předseda senátu není oprávněn učinit odpovídající opatření za účelem snížení rizika šíření onemocnění, jež může mít fatální zdravotní následky pro přítomné osoby, a v důsledku toho může být ohrožen i další hladký průběh řízení.
31. Soud proto dospěl k závěru, že předseda senátu, resp. samosoudce je oprávněn v průběhu jednání v jednací síni učinit s ohledem na konkrétní okolnosti taková opatření (např. povinnost mít během jednání nasazenou ochranu úst a nosu), která přispějí ke snížení rizika šíření virového onemocnění. Takovou okolností může být dle názoru soudu i situace pandemického šíření onemocnění COVID-19 vyvolaného virem SARS-CoV-2. Tato pravomoc je předsedovi senátu dána přímo procesními předpisy (zejm. § 117 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 203 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 49 odst. 4 s. ř. s.), přičemž jde o ustanovení, jež jsou ve vztahu speciality k mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví.
32. Nemůže proto obstát názor žalobce, podle něhož žalovaný předsedům senátů svými opatřeními *založil* pravomoc ukládat opatřeními povinnost používat při jednání soudu v soudní síni prostředky ochrany dýchacích cest. Taková pravomoc je, jak bylo výše uvedeno, předsedům senátu a samosoudcům dána přímo zákonem, nezávisle na opatřeních či pokynech předsedy soudu. Tím spíše platí, že předseda soudu není oprávněn plnění takových opatření v jednací síni samostatně vymáhat, resp. vynucovat jejich dodržování na předsedovi senátu či osobách přítomných jednání soudu. Jak bylo výše vysvětleno, žádná ustanovení procesních předpisů neumožňují předsedovi soudu přímo zasahovat do postupu soudců při výkonu rozhodovací činnosti, jejíž imanentní součástí je i organizace a řízení jednání soudu. Soudce je vázán při výkonu funkce pouze zákonem a podzákonnými předpisy vydanými na základě a v jeho mezích zákona.
33. Tím není řečeno, že by si předseda senátu mohl počínat v jednací síni zcela svévolně nebo dokonce s cílem znemožnit či podstatně ztížit účastníkům řízení uplatnění jejich práv. I v tomto případě totiž platí základní zásady plynoucí již z ústavního pořádku, jako jsou zákaz svévole, zákaz diskriminace či princip přiměřenosti, přičemž předseda senátu je povinen přijaté opatření minimálně odůvodnit konkrétními okolnostmi. V případě excesu předsedy senátu či samosoudce, pokud došlo k naplnění znaků kárného provinění, může předseda příslušného soudu nebo i jiné oprávněné subjekty přijmout opatření v rámci kárné pravomoci. I nezákonný postup soudce „v soudní síni“ vykračující z naznačených mezí je ale stále excesem z výkonu soudnictví (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 8. 2013, č. j. 2

As 134/2011-200, č. 2981/2014 Sb.NSS), což plně podporuje shora uvedený názor, že soudce nemůže při projednávání a rozhodování věci zároveň vykonávat i činnosti a úkony příslušející státní správné soudů.

34. Konečně lze dodat i to, že osoba, která by byla opatřením předsedy senátu či samosoudce soudce při jednání soudu neoprávněně zkrácena na svých právech, má k dispozici i vlastní prostředky ochrany, a to právo žádat, aby o opatření předsedy senátu rozhodl celý senát, stížnost dle § 164 a násl. zákona o soudech a soudcích, a v neposlední řadě též žalobu na náhradu škody či nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, neboť případný exces soudce v soudní síni lze za určitých okolností kvalifikovat jako nesprávný úřední postup.
35. Soud tak ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že opatření přijatá v žalobcem zmiňovaných případech předsedy senátů, a to uložení povinnosti žalobci použít *ochranné prostředky dýchacích cest* po dobu konání ústního jednání, nemělo povahu činnosti správního orgánu v oblasti veřejné správy, nýbrž představovalo výkon soudní moci. Soud proto nemá pravomoc postup předsedů senátu či pověřených členů senátu přezkoumávat. Pravomoc soudu je přitom základní procesní podmínkou k tomu, aby soud mohl věc meritorně přezkoumat. Z tohoto důvodu soud výrokem pod bodem I v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl žalobu v části, v níž se žalobce domáhal vyslovení nezákonnosti pokynů předsedů senátů, resp. pověřeného člena senátu.

Meritorní posouzení věci

36. Soud se proto zabýval meritorním posouzením věci pouze v rozsahu té části žaloby, v níž žalobce brojil proti vydávání a aplikaci opatření žalovaného, jimiž měla být dle názoru žalobce svěřena předsedům senátu či samosoudcům pravomoc zužovat či zcela vyloučit aplikaci výjimky Ministerstva zdravotnictví dle mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví, které se týkají nošení respirátorů v uzavřených místnostech. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je v této části nedůvodná.
37. Z judikatury NSS plyne, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je důvodná, jsou-li současně splněny podmínky vymezené v rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS. Podle něj žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo přímo proti němu zasaženo (5. podmínka), přičemž zásah nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování zásahu (6. podmínka). Poslední z uvedených podmínek nemusí však být naplněna, domáhá-li se žalobce pouze určení nezákonnosti zásahu.
38. Žalobce se výslovně dovolával ustanovení obsaženého v mimořádném opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 24. 8. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-31/MIN/KAN, účinném od 1. 9. 2020. Nicméně je třeba uvést, že v předmětném období, během něhož byl žalobce dle svých tvrzení krácen na svých právech, tj. ode dne účinnosti uvedeného opatření do dne rozhodnutí soudu ve věci samé bylo uvedené mimořádné opatření postupně nahrazováno později vydanými mimořádnými opatřeními. Konkrétně jde o mimořádná opatření ze dne 9. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-33/MIN/KAN, účinné od 10. 9. 2020, ze dne 16. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-34/MIN/KAN, účinné od 18.00 hod dne 18. 9. 2020, ze dne 17. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-35/MIN/KAN, účinné od 0.00 hod dne 18. 9. 2020, ze dne 12. 10. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-36/MIN/KAN,

účinné od 0.00 hod dne 13. 10. 2020, ze dne 19. 10. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-37/MIN/KAN, účinné od 21. 10. 2020, ze dne 16. 11. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-39/MIN/KAN, účinné od 20. 11. 2020, ze dne 20. 11. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-40/MIN/KAN, účinné od 21. 11. 2020, ze dne 23. 11. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-41/MIN/KAN, účinné od 24. 11. 2020, ze dne 30. 11. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-42/MIN/KAN, účinné od 3. 12. 2020, ze dne 7. 12. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-43/MIN/KAN, účinné od 8. 12. 2020, ze dne 22. 2. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-44/MIN/KAN, účinné od 25. 2. 2021, ze dne 26. 2. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-45/MIN/KAN, účinné od 1. 3. 2021, ze dne 6. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-47/MIN/KAN, účinné od 12. 4. 2021, ze dne 27. 4. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-49/MIN/KAN, účinné od 3. 5. 2021, ze dne 4. 5. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-50/MIN/KAN, účinné od 10. 5. 2021, ze dne 7. 6. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-53/MIN/KAN, účinné od 8. 6. 2021, ze dne 29. 6. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-55/MIN/KAN, účinné od 1. 7. 2021, a ze dne 30. 7. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-56/MIN/KAN, účinné od 31. 7. 2021.

39. I přes textové odlišnosti jednotlivých shora uvedených mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví lze uvést, že všechna obsahovala (v čl. I) zákaz pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, ve vnitřních prostorech staveb, ve kterých vykonávají svoji činnost orgány veřejné moci a správní orgány, určené pro kontakt s veřejností. Z této povinnosti byly stanoveny výjimky, mezi nimiž byla ve všech případech výjimka pro soudní jednání, a to tak, že se zákaz nevztahuje na „soudce, předsedící, státní zástupce, obviněné a jejich obhájce, účastníky civilních, správních a ústavních soudních řízení a jejich zástupce, svědky, znalce, tlumočnický a další osoby, o kterých tak rozhodne soud, a to v místě a době soudního řízení.“
40. Žalovaný (resp. bývalý předseda Krajského soudu v Plzni) vydal dne 31. 8. 2020 pod sp. zn. Spr 935/2020 opatření označené jako *Opatření k zajištění činnosti Krajského soudu v Plzni s přihlédnutím k mimořádnému opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 24. srpna 2020 č. j. MZDR 15757/2020-31/MIN/KAN a za použití § 224 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů*. V bodě I stanovil, že „[v]šem osobám se s účinností od 1. 9. 2020 do odvolání zakazuje v objektech Krajského soudu v Plzni vstup do vnitřních prostor budov, pohyb a pobyt v těchto prostorách bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek nebo šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének, a to a) ve společných prostorách budov (zejména vestibu, chodby), b) jednak v místnostech, ve kterých soud vykonává svoji činnost jako orgán veřejné moci a které jsou určeny pro styk s veřejností a v době, kdy slouží pro tento účel (zejména podatelny, pokladny, správní kancelář zajišťující agendu znalců a tlumočnicků).“ V bodě II stanovil, že „[o]mezení popsané v bodě I. toho opatření se nevztahuje na soudce, předsedící, státní zástupce, obviněné a jejich obhájce, účastníky civilních a správních řízení a jejich zástupce, svědky, znalce, tlumočnický a další osoby (zejména z řad veřejnosti), o kterých tak rozhodne soud, přítomné v průběhu řízení v jednací síni; soudce, samosoudce či předseda senátu, který vede takové řízení, je s ohledem na konkrétní podmínky (například velikost jednací síně, počet osob zúčastněných na jednání, zdravotní stav těchto osob a podobně) oprávněn rozhodnout, že výjimka z omezení popsaného v bodě I. tohoto opatření se v jednací síni neuplatní.“ (důraz doplněn soudem.)
41. K výše uvedenému opatření vydal žalovaný (resp. bývalý předseda Krajského soudu v Plzni) rovněž pokyn ze dne 9. 10. 2020 adresovaný veliteli jednotky Justiční stráž Krajského soudu v Plzni, v němž požádal justiční stráž o následující:

„o zamezení vstupu do objektů Krajského soudu v Plzni osobám bez ochrany dýchacích cest (nos, ústa) [ochrannými prostředky], a to po předchozím upozornění na povinnost takovou ochranu dýchacích cest použít, [...]

- o upozorňování osob vstupujících do objektů Krajského soudu v Plzni na umístění dezinfekčních prostředků a o vyzvání těchto osob k jejich použití, [...]

- o zajištění součinnosti předsedům senátů, samosoudcům a funkcionářům soudu při vymáhání povinnosti používat ve vnitřních prostorech Krajského soudu v Plzni ochranné prostředky dýchacích cest, spočívající v krajním případě ve vyvedení osoby odmítající ochranu dýchacích cest použít.“

42. Žalovaný vydal dne 9. 10. 2020 pod sp. zn. Spr 2685/2020 opatření, jež nabylo účinnosti dne 9. 10. 2020. V bodě III tohoto opatření žalovaný stanovil, že „[v]e všech vnitřních prostorech Krajského soudu v Plzni se zakazuje pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének.“ Z tohoto zákazu bylo stanoveno několik výjimek, mj. že „[z]ákaz se nevztahuje na soudce, přísedící, státní zástupce, obviněné a jejich obhájce, účastníky soudních řízení a jejich zástupce, svědky, znalce, tlumočníky a další osoby, o kterých tak rozhodne soud, a to v místě a době soudního jednání, tj. v jednací síni; **tím není dotčeno právo předsedy senátu, senátu či samosoudce tuto výjimku v jednací síni zúžit či zcela vyloučit.**“ Dle následujícího bodu (chybně) označeného rovněž jako bod III žalovaný stanovil, že „[v]šechny osoby vstupující do objektů Krajského soudu v Plzni se vyzývají k provedení dezinfekce rukou desinfekčním prostředkem, který je k dispozici u vchodů do těchto objektů.“ V bodě VII je uvedeno, že „[o]soba, která nedodrží některý ze zákazů uvedených v bodu I., II. a IV. tohoto opatření, nebude justiční stráží vpuštěna do vnitřních prostor Krajského soudu v Plzni nebo z nich bude vyvedena.“ (důraz doplněn soudem.)

43. Dne 27. 4. 2021 vydal žalovaný pod sp. zn. Spr 1029/2021 krizové opatření účinné od 3. 5. 2021. V bodě III krizového opatření žalovaný stanovil, že „[v]e všech vnitřních prostorech Krajského soudu v Plzni se zakazuje pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa), kterými jsou respirátor nebo obdobný prostředek (vždy bez výdechového ventilu) naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek) [...], které brání šíření kapének. Zákaz se nevztahuje na a) soudce, přísedící, státní zástupce, obviněné a jejich obhájce, účastníky soudních řízení a jejich zástupce, svědky, znalce, tlumočníky a další osoby, o kterých tak rozhodne soud, a to v místě a době soudního jednání, tj. v jednací síni; **tím není dotčeno právo předsedy senátu, senátu či samosoudce tuto výjimku v jednací síni zúžit či zcela vyloučit.**“ Dle následujícího bodu III žalovaný stanovil, že „[v]šem osobám vstupujícím do objektů Krajského soudu v Plzni se se doporučuje provést dezinfekci rukou desinfekčním prostředkem, který je k dispozici u vchodů do těchto objektů.“ V bodě VI je uvedeno, že „[o]soba, která nedodrží některý ze zákazů uvedených v bodu II. a V. tohoto opatření, nebude justiční stráží vpuštěna do vnitřních prostor Krajského soudu v Plzni nebo z nich bude vyvedena.“ (důraz doplněn soudem.)

44. Ze znění mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví je patrné, že v předmětném období, během něhož měl být žalobce krácen na právech, byla stanovena výjimka z povinnosti nosit ve vnitřních prostorech staveb ochranný prostředek dýchacích cest pro stanovenou skupinu osob přítomných jednání soudu. Žalovaný i přes drobné textové odlišnosti převzal uvedenou výjimku i do obou opatření sp. zn. Spr 935/2020 a sp. zn. Spr 2685/2020 a krizového opatření sp. zn. Spr 1029/2021, jimiž upravil vstup, pohyb a pobyt

osob v budovách Krajského soudu v Plzni. V tomto ohledu jsou tedy opatření žalovaného plně v souladu s mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví, neboť není pravdou, že by žalovaný aplikaci výjimky vyloučil např. tak, že by byla povinnost nosit ochranný prostředek dýchacích cest i osobám v případech, na něž dopadá výjimka stanovená mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví, jak je to mu v případě některých jiných soudů (soudu známo z vlastní úřední činnosti).

45. Sporná je proto pouze otázka, zda žalovaný nepřekročil meze své pravomoci, pokud k výjimce z povinnosti nosit ochranný prostředek dýchacích cest doplnil dovětek, dle něhož předseda senátu, samosoudce, resp. senát mohou tuto výjimku zúžit či zcela vyloučit, resp. rozhodnout, že se neuplatní. Dle názoru soudu tomu tak není. Jak již bylo shora vysvětleno, předsedovi senátu, resp. samosoudci je přímo zákonem dána pravomoc v průběhu jednání v jednací síni učinit s ohledem na konkrétní okolnosti taková opatření, která přispějí ke snížení rizika šíření virového onemocnění COVID-19 vyvolaného virem SARS-CoV-2 (např. povinnost mít během jednání nasazenou ochranu úst a nosu). Za určitých okolností výstižně popsaných v opatření žalovaného sp. zn. Spr 935/2020 (například velikost jednací síně, počet osob zúčastněných na jednání, zdravotní stav těchto osob a podobně) lze předpokládat zvýšené riziko šíření, a za těchto okolností může hladký průběh jednání a ochrana zdraví přítomných osob vyžadovat, aby byla dodržována povinnost mít ústa a nos zakryté ochrannými prostředky k vyloučení obav z nákazy zejm. u starších osob či osob z rizikových skupin. Výslovným zmíněním oprávnění předsedy senátu, resp. samosoudce vyloučit aplikaci výjimky v konkrétní věci nedošlo k tomu, že by žalovaný sám jednal *ultra vires* a tuto pravomoc *založil*, jak se nesprávně domnívá žalobce. Jde jen o vyjádření skutečnosti, že průběh jednání je oprávněn (a povinen) organizovat a řídit předseda senátu (resp. samosoudce), jehož pravomoc pramení přímo z příslušných procesních předpisů. Žalovaný pouze respektoval tuto pravomoc. Není tedy splněna podmínka nezákonnosti dle shora nastíněného algoritmu přezkumu zásahů.
46. Splněna není ani 5. podmínka algoritmu, tedy že zásah byl zaměřen přímo proti žalobci nebo v jeho důsledku bylo přímo proti němu zasaženo. K tomu lze odkázat na usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2018, č. j. 55 A 59/2018-28, podle něhož představuje opatření předsedy soudu pouze vnitřní předpis působící pouze dovnitř soudu bez účinků navenek. Závěry tohoto usnesení přitom byly aprobovány rozsudkem NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 As 241/2018-25. K tomu, aby se opatření předsedy soudu projevilo v právní sféře žalobce, nepostačí jeho pouhé vydání, ale je nezbytné, aby došlo k jeho realizaci, a je třeba zdůraznit, že k tomu musí dojít při výkonu veřejné správy, což, jak již bylo shora uvedeno, neplatí pro opatření předsedy senátu učiněná v jednací síni. Zásahovou žalobou se nelze domáhat pouhého upuštění od vydání opatření předsedy soudu, jeho interní aplikace v rámci vnitřního chodu soudu či deklarace jeho nezákonnosti, aniž by se tento akt přímo negativně projevil v právní sféře žalobce v přímé souvislosti s výkonem veřejné správy (státní správy soudu).
47. Pokud jde o tvrzený zásah spočívající v aplikaci ustanovení duplicitně označeného jako bod III v opatření žalovaného sp. zn. 2685/2020, kterým je ukládáno justiční strážci vyzvat osoby vstupující do objektů Krajského soudu v Plzni k provedení dezinfekce rukou desinfekčním prostředkem, je třeba předně uvést, že žalobce na jednu stranu tvrdil, že se povinnosti dezinfekce rukou podrobil opakovaně. Avšak následně doplnil, že se tomu stalo „nejméně dne 15. 9. 2020“, přičemž použil vlastní šetrný desinfekční prostředek. Tvrzení žalobce ohledně údajného podrobení se povinnosti dezinfekce rukou je tak zčásti rozporné, ale především žalobce toto tvrzení ničím neprokázal, ani nenavrhl důkaz k jeho prokázání.

Nadto dne 15. 9. 2020 nebylo ještě ani účinné opatření žalovaného sp. zn. 2685/2020, proti jehož aplikaci žalobce brojí, neboť to bylo vydáno až dne 9. 10. 2020. K vynucení povinnosti podle tohoto ustanovení tedy zjevně nemohlo uvedeného dne dojít. Opatření sp. zn. Spr 935/2020 obdobné ustanovení neobsahovalo. Není přitom úkolem soudu, aby za žalobce důkazní prostředky samostatně vyhledával, neboť tím by překročil svoji roli nezávislého arbitra sporu a stal by se advokátem jedné ze stran.

48. Pokud žalobce brojí proti aplikaci ustanovení VII opatření žalovaného sp. zn. 2685/2020, kterým byl stanoven postup justiční stráže v případě nedodržení povinností plynoucích z tohoto opatření, je třeba uvést, že žalobce ani netvrdil, že by justiční stráž bylo proti němu kdy zakročeno. Pouhou možnost takového postupu nelze označit za zásah do práv žalobce (není splněna 2. podmínka algoritmu soudního přezkumu).

Závěr a náklady řízení

49. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou v části, v níž se žalobce domáhal určení nezákonnosti zásahu žalovaného spočívajícího ve vydání a aplikaci ustanovení obsažených opatření žalovaného sp. zn. Spr 935/2020 a opatření žalovaného sp. zn. Spr 2685/2020, jakož i zákazu pokračování v nezákonném zásahu do práv žalobce tím, že žalovaný svěří předsedovi senátu či samosoudci pravomoc zužovat či zcela vyloučit výjimku z povinnosti nosit ochranný prostředek dýchacích cest podle mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví. Soud proto žalobu v této části zamítl (§ 87 odst. 3 s. ř. s.).
50. Důkazy navržené žalobcem (s výjimkou důkazu uvedených shora textu tohoto rozsudku) soud neprovedl pro nadbytečnost. Veškeré skutečnosti relevantní pro posouzení věci vyplynuly z obsahu předloženého správního spisu a provedených důkazů. Provedení ostatních důkazů (zejm. výsledky svědků a žalobce, protokoly a záznamy z jednání a další listinné důkazy) by nemohlo na skutkových okolnostech rozhodných pro posouzení věci nic změnit.
51. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 3 s. ř. s. V části, v níž byla žaloba odmítnuta, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. V části, v níž byla žaloba zamítnuta, byl žalovaný úspěšný, a z tohoto důvodu by měl právo na náhradu nákladů řízení, avšak z obsahu soudního spisu plyne, že mu žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, přičemž náhradu nákladů řízení ani nepožadoval. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

Poučení :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. září 2019

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl předsedou senátu Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **Mgr. L. H., IČO: X**
sídlem X

proti

žalovanému: **předseda Krajského soudu v Praze**
sídlem Veleslavínova 21/40, Plzeň

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 43 A 9/2019-140, v němž je uvedeno jako den jeho vyhlášení nesprávné datum 29. září 2019, se opravuje tak, že na str. 13 se tento nesprávný údaj nahrazuje datem 29. září 2021.

Odůvodnění:

Soud vlastní úřední činností zjistil, že v rozsudku č. j. 43 A 9/2021-140 je uveden nesprávný údaj o dni jeho vyhlášení. Předseda senátu proto v souladu s § 54 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozhodl tak, jak je uvedeno shora, a tuto zjevnou nesprávnost odstranil.

Poučení :

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.].

Praha 9. listopadu 2021

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl předsedou senátu Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **Mgr. L. H., IČO: X**
sídlem X

proti

žalovanému: **předseda Krajského soudu v Plzni**
sídlem Veleslavínova 21/40, Plzeň

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, o opravě zjevné chyby v psaní,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2021, č. j. 43 A 9/2021-140, a usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 9. 11. 2021, č. j. 43 A 9/2021-149, se opravují tak, že v jejich záhlaví se chybné označení žalovaného „předseda Krajského soudu v Praze“ nahrazuje správným označením „předseda Krajského soudu v Plzni“.

Odůvodnění:

Žalobce v kasační stížnosti upozornil na skutečnost, že v rozsudku soudu ze dne 29. 9. 2021, č. j. 43 A 9/2021-140, a usnesení soudu ze dne 9. 11. 2021, č. j. 43 A 9/2021-149, je záhlavích nesprávně označen žalovaný. Předseda senátu proto v souladu s § 54 odst. 4 ve spojení s § 55 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozhodl tak, jak je uvedeno shora, a tyto zjevné nesprávnosti odstranil. Lze dodat, že dle zvukového záznamu z jednání soudu dne 29. 9. 2021 byl při vyhlášení rozsudku žalovaný označen řádně, přičemž označení žalovaného ani není součástí vyhlášeného výroku rozsudku. Opravné usnesení ze dne 9. 11. 2021 nebylo vyhlášováno, neboť nebylo učiněno při jednání.

Poučení :

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.].

Praha 25. listopadu 2021

Mgr. Jan Čížek
předseda senátu